

Lühiülevaade Võru linna 2024. aasta eelarvest

Võru linn kinnitas oma prioriteedid 2024. aastaks Võru linna eelarvestrateegias 2024–2028, mis võeti vastu 2023. aasta oktoobris. Võru linna eelarve tugineb kinnitatud eelarvestrateegiale.

2024. aasta prioriteedid on:

- Eelarve tasakaalu parandamine ja põhitegevuse tulemi suurendamine finantsvõimekuse tõstmise eesmärgil;
- Riigi kliimaprogrammi elluviimine: EU toetusmeetmetest energiasäästu eesmärgil rekonstrueerimistoetuste taotlemine hoonetele Jüri 42, Jüri 11 ja Räpina mnt 22;
- Lastesõbralik linn:
 - Laste heaolu parandamine: Võru Lasteaia Punamütsike uue hoone ehitus;
- Rohelise linnakeskkonna arendamine: Tamula promenaadi rekonstrueerimine;
- Hariduse ja sealhulgas elukestva õppe väärtustamine: programmeerimiskooli KOOD/Võru õppe- ja majutusruumide väljaehitamine koostöös Sihtasutusega Võrumaa Arenduskeskus.

Põhitegevuse tulud¹

2024. aasta eelarves on planeeritud tulud 24,6 miljonit eurot. See on 1,8 miljonit eurot ehk 7,9% enam kui 2023. aasta eelarve täitmine.

- Eelarve tuludest 50% ehk 12,2 miljonit moodustab tulumaks (võrreldes 2023. aastaga kasv +14,1%)². Tulumaksu prognoosimisel on arvestatud, et tulumaksu eraldamise määr on tasemel 11,89% elanike maksustatavast tulust ja lisandub pensionide tulumaks 2,5% väljamakstud pensionidelt.
- Kaupade ja teenuste müügist kogutakse eelarvesse 14,0%, s.o 3,5 miljonit eurot (+42%).
- Saadud toetused moodustavad eelarve tuludest 35,0%, ulatudes 8,7 miljoni euronit (-8,0%).
- Muud tulud (maamaks, keskkonnatasud jms) moodustavad eelarve tuludest 1% ehk 0,1 miljonit eurot

Põhitegevuse kulud³

2024. aasta eelarves on planeeritud põhitegevuse kulud 22,8 miljonit eurot. See on 0,2 miljonit eurot ehk 1% enam kui 2023. aasta eelarve täitmine.

Kulude kasv on finantseeritud tulumaksu kasvu arvel.

Põhitegevuse kulud jaotuvad seitsme erineva valdkonna vahel, mis omakorda jagunevad majandusliku sisu alusel kolmeks: toetused, majandamis- ja personalikulud.

- **Valitsemiskulude** 2023. aasta võrdlusandmetes ei kajastu reservfond, mis suurendab 2024. aasta eelarvet 100 tuhat eurot. Kokku moodustab valitsemine 1,5 miljonit eurot, mis on 7% kogu kulueelarve mahust. Võrreldes 2023. aastaga eelarve ei kasva.

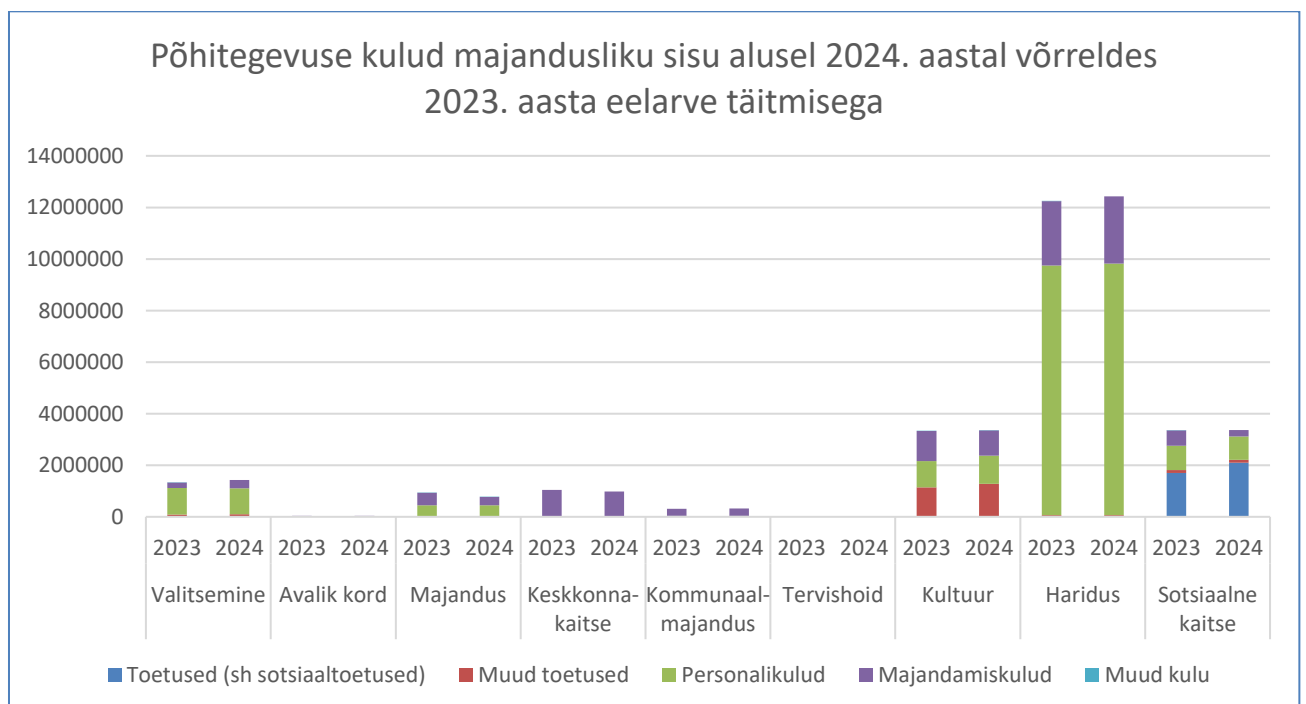
¹ maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, saadavad toetused, muud tegevustulud

² sellist tähistust, võrdlemaks 2021. aasta eelarvet 2020. aasta eelarve täitmisega, kasutatakse dokumendis läbivalt

³ antavad toetused, muud tegevuskulud

- **Haridus** moodustab põhitegevuse kuludest 55%, s.o 12,4 miljonit.
 - Võrreldes 2023. aastaga:
 - **Majandamiskulud** suurenevad 0,1 miljonit eurot (+4%), moodustades kokku 2,6 miljonit eurot. Suurenenud on hoonete halduskulu.
 - **Personalikulud** suurenevad kokku 1%. Õpetajate palgatõus on 4%, kuid väheneb õpilaste ja seega ka klassikomplektide ja õpetajate töökohtade arv.
- **Vaba aeg, kultuur ja religioon** moodustab 15% põhitegevuse kuludest, s.o 3,4 miljonit eurot (+1%). Eelarve kasvu võrreldes 2023. aasta eelarvega planeeritud ei ole.
- **Majandus, keskkonnakaitse ning elamu- ja kommunaalmajandus** moodustavad kokku põhitegevuse kuludest 9% ehk 2,1 miljonit eurot (-10%). Eelarve on vähenenud linna eelarve tasakaalustamise eesmärgil. Optimeeritud on linnahoolduse kulud.
- **Sotsiaalne kaitse** moodustab 15% põhitegevuse kuludest, s.o 3,4 miljonit eurot. Kulude kasv võrreldes 2023. aastaga on 0,1 miljonit eurot (+3%). Eelarves on oluliselt suurendatud üldhooldusteenuse kulusid. 1. juulil 2023 rakendus Sotsiaalhoolekande seaduse muudatus, mille alusel tekkis kohalikule omavalitsusele kohustus katta üldhooldusteenuse hoolduskulud. 2024. aastal on eelarvesse planeeritud kogu aasta kohustus, arvestamata olulist hinnatõusu. Vähendatud on peretoetuste eelarvet seoses lasteaiatasu toetuste vähenemisega.
- Majandamis- ja personalikulud tervikuna moodustavad 83% eelarve kogukulust ehk 19 miljonit eurot, vähenedes 2%. Antavad toetused moodustavad põhitegevuse kuludest 16%, s.o 3,7 miljonit eurot, kasvades 18%. Sealjuures kasvavad sotsiaaltoetused 23%, põhjuseks üldhooldusteenuse reform ja sellega kaasnevad täiendavad üldhooldusteenuse hoolduskulude toetuse kohustused.

Joonis 1. Põhitegevuse kulud majandusliku sisu alusel valdkonniti 2024. aastal võrreldes 2023. aasta eelarve täitmisega (euro)

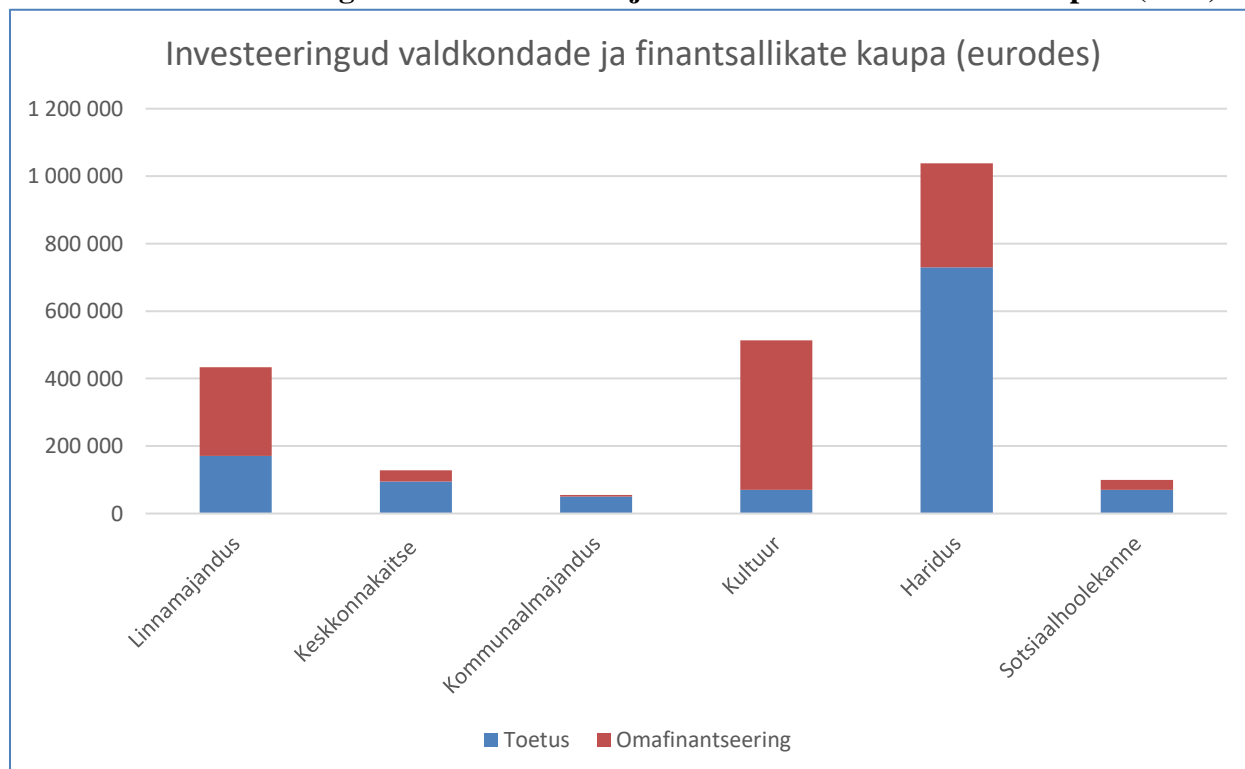
Investeeringustegevus

2024. aasta eelarves on planeeritud investeeringuväljaminekud kokku 2,2 miljonit eurot.

Investeeringud koosnevad:

- **Põhivara soetus 2,1 miljonit eurot ;**
 - Investeeringuobjektid on:
 - KOOD/Võru õppe- ja majutusruumide projekteerimine ja ehitus 0,8 miljonit eurot;
 - Tamula promenaadi korrastamine 0,2 miljonit eurot;
 - Võru Lasteaed Punamütsike ehituse projekteerimine 0,4 miljonit eurot;
 - Tänavate rekonstrueerimine 0,2 miljonit eurot;
 - teised väiksemad investeeringuväljaminekud (projekteerimised ja rajatiste ehitused).
- **Intressikulud 0,4 miljonit eurot;**
- **Investeeringud on 52% ulatuses finantseeritud toetustega.** Summaliselt jaotuvad finantseerimisallikad järgmiselt: Nursipalu harjutusvälja mõju leevendamise toetus 1,0 miljonit eurot, investeeringutoetused 1,2 miljonit eurot.

Joonis 2. Investeeringud valdkondade ja finantseerimisallikate kaupa (euro)

Finantsseis

- **Omafinantseerimisvõime** ehk põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe on 1,9 miljonit eurot, millest tasutakse olemasolevaid laenumakseid (*jooksva aasta laenumaksete põhiosa 2,2 miljonit eurot*).

- **Netovõlakoormus** (kohustused miinus likviidsed varad) väheneb 2024. aasta lõpuks 12 miljoni euron, kokku netovõlakoormus ~49% põhitegevuse tuludest. Seaduse kohaselt on linna ülempiiriks maksimaalselt 80% põhitegevuse tuludest või 10-kordne põhitegevuse tule, seega võimalused täiendavalt laenu võtta säilivad.
- **Rahaliste vahendite jääk seisuga 31.12.2023 oli kokku 2,9 miljonit eurot, sellest 1,0 miljonit eurot on suunatud eelarvesse 2024. aasta investeeringute katteks.**